

Tiesitkö tämän antibiooteista?

MIKÄ ON ANTIBIOOTTI?

Antibiooteilla hoidetaan mm. bakteerien aiheuttamia ihotulehduksia, hengitystietulehduksia tai virtsatiehduksia. Antibiootit joko tappavat bakteereja tai hidastavat niiden kasvua.

Antibiootteja annetaan eläimille pistoksina tai suun kautta tabletteina tai liuoksena. Niitä käytetään myös paikallishoidoissa kuten korva- tai silmätippoina.

MITEN ANTIBIOOTTI ANNETAAN?

Antibiootit annetaan kuureina. Eläinlääkärisi valitsee eläimesi sairauden hoitoon sopivimman antibiootin, antotavan, annoksen sekä kuurin pituuden. On tärkeää noudattaa eläinlääkäriin antamia annostusohjeita. Annostusta ei saa muuttaa tai kuuria lopettaa kesken ilman, että ensin keskusteleth eläinlääkärisi kanssa. Antibioottikuuria ei saa aloittaa omatoimisesti kaapista löytyvillä vanhoilla lääkkeillä.

ANTIBIOOTTI EI AINA YKSIN AUTA

Antibiootti ei aina yksin paranna bakteerin aiheuttamaa sairautta. Lisäksi saatetaan tarvita muuta hoitoa. Tällaisia ovat esimerkiksi tulehdusalueen puhtaanapito tai nuolemisen estäminen. Eläinlääkärisi antaa hoito-ohjeet. On tärkeää, että noudatat niitä.

AINA ANTIBIOOTTI EI OLE TARPEEN

Antibiootit eivät tehoa viruksiin, joten niitä ei käytetä esimerkiksi virusperäisiin hengitystietulehduksiin. Myöskään ripuleita ei yleensä hoideta antibiooteilla. Eläinlääkärisi ei siis aina määrää hoidoksi antibioottia, vaan hän valitsee parhaimman mahdollisen hoidon eläimellesi.

MIKÄ ON RESISTENSSI?

Resistenssi on bakteerin puolustuskeino antibioottia vastaan. Bakteerit voivat olla luontaisesti vastustuskykyisiä eli resistenttejä joillekin antibiooteille tai ne voivat kehittyä resistenteiksi esimerkiksi antibioottihoitojen seurauksena. Bakteeri voi olla vastustuskykyinen usealle eri antibiootille, jolloin sitä kutsutaan moniresistentiksi.

RESISTENSSI ON KAIKKIEN YHTEINEN ASIA

Bakteerien resistenssi on yksi merkittävimmistä eläinten ja ihmisten terveyttä uhkaavista tekijöistä. Bakteerit kehittävät keinoja selvittää antibiooteista nopeammin kuin uusia antibiootteja pystytään kehittämään. Resistenssi voi ensin näkyä siinä, että tavallisesti tehoavat antibiootit eivät enää auta odotetulla tavalla ja antibiootti joudutaan ehkä vaihtamaan. Eläimen paraneminen viivästyy ja hoito on kalliimpaa. Pahimmillaan resistentin bakteerin aiheuttamiin sairauksiin ei ole yhtään tehoavaa antibioottia. Tällöin eläin pyritään hoitamaan muilla keinoin, ja joskus eläin voidaan jopa joutua lopettamaan.

Antibioottihoitot vaikuttavat myös muihin kuin taudin aiheuttaneisiin bakteereihin. Elimistön oma bakteerilajisto voi häiriintyä, mistä voi seurata oksentelua tai ripulia. On myös mahdollista, että elimistön omat bakteerit muuttuvat antibiootille vastustuskykyisiksi. Siten ne voivat toimia resistenssitekijöiden varastoina ja siirtää resistenssitekijöitä toisille bakteerilajeille.

Resistenssin vaikutukset eivät rajoitu vain yhteen eläinyksilöön. Resistentit bakteerit ja resistenssitekijät siirtyvät eläinten ja ihmisten välillä.

LAINSÄÄDÄNTÖ JA ANTIBIOOTIT

Suomessa on lainsäädännöllä varmistettu antibioottien vastuullista käyttöä eläimille. Tiettyjä ihmisten vaikeiden bakteerisairauksien hoitoon tarkoitettuja lääkkeitä ei saa käyttää lainkaan eläimille. Joitain kriittisen tärkeitä antibiootteja saa käyttää ainoastaan, jos muut vaihtoehdot eivät esimerkiksi tutkimustulosten perusteella tehoa. Lainsäädäntö edellyttää myös, että eläinlääkäri on itse varmistuttava antibiootin tarpeesta. Sen vuoksi eläinlääkäri ei voi määrätä antibiootteja näkemättä eläintä.

MITEN RESISTENSSIÄ VOI EHKÄISTÄ?

- ▶ Antibiootteja käytetään aina harkitusti ja päätös perustuu eläinlääkäriin tekemään diagnoosiin. Eläinlääkäri tutkii aina eläimen ja ottaa tarvittaessa näytteet syyn selvittämiseksi. Toistuvissa tapauksissa taustasyyn on selvitettävä.
- ▶ Eläinlääkäri valitsee tutkimuksen perusteella sopivimman antibiootin, antotavan ja annostuksen.
- ▶ Kissojen ja koirien iho- ja pehmytkudostulehdoksissa sekä virtsatietulehdoksissa lisääntyneen resistenssin vuoksi näytteenotto ensimmäisellä kerralla on erittäin suositeltavaa. Aikainen näytteiden tutkiminen mahdollistaa eläimelle parhaan hoidon valinnan.
- ▶ Toistuvissa iho- ja korvatulehdoksissa tulehdusta ylläpitävän syyn selvittäminen ja sen hoito ovat avainasemassa infektioiden paranemisessa.
- ▶ Jos eläimen sairaus vaatii antibiootin aloittamisen ennen kuin näytetulokset ovat käytettävissä, eläinlääkäri valitsee ensisijaisen hoidon mikrobilääkesuosituksista.
- ▶ Eläimen omistaja noudattaa eläinlääkäriin hoito- ja lääkitysohjeita.
- ▶ Usein antibiootti ei yksin auta, vaan lisäksi tarvitaan tukihoidoja kuten tulehtuneen alueen puhdistus tai suojaaminen esimerkiksi nuolemiselta. Ne ovat aivan yhtä tärkeitä eläimen paranemiselle kuin antibiootti.